

Toegangstesten27112020

Toegangstesten: enkele gedachten ter overweging

Waarom toegangstesten?

Door velen in de politiek, bedrijfsleven en samenleving is er een grote gretigheid om over een aanpak met toegangstesten te kunnen beschikken. Wat wordt bedoeld is dat bij een bedrijf, instelling, restaurant of evenement burgers alleen naar binnen mogen als ze een bepaald soort testbewijs kunnen overleggen dan wel bereid zijn zich ter plaatse te laten testen. Bij het ultieme toegangstesten is het ook de bedoeling dat de 1,5 meter al dan niet tijdelijk kan vervallen, maar bij bescheidener varianten kan door het toegangstesten het maatregelenregime qua kwalitatieve openstelling en/of aantallen personen versoepeld worden.

Belangrijk is dat het toegangstesten zich richt op mensen zonder klachten, omdat mensen met klachten immers worden geacht in quarantaine te zijn. Die mogen/moeten zich sowieso laten testen bij de GGD teststraten of bij de teststraten van hun werkgever.

Deze beschouwing gaat in op de (on)mogelijkheden voor toegangstesten in Nederland gezien de stand van de gevalideerde testtechnologie en de Nederlandse culturele aspecten.

Hoe toegangstesten?

Er zijn twee veel genoemde varianten:

Meerdaagse geldigheid: Er is een test ondergaan en die kan, mits niet te lang geleden uitgevoerd (en uiteraard met een negatieve uitslag), worden benut om de betreffende burger toegang te verlenen tot "iets". Dat iets is dan een land, bedrijf, theater, etc. Deze vorm wordt al toegepast in het internationale verkeer en een vaak genoemde geldigheidsduur van het testbewijs is dan 48 uur.

Eenmalige geldigheid in een tijdelijke bubble: hierbij moet je denken aan testen aan de poort en de doorgelaten mensen binnen de poort kunnen daarbinnen zich vrij(er) bewegen tot ze er uit gaan. Deze vorm wordt al toegepast in de topsport (o.a. Tour de France), waarbij een langdurig evenement wordt ondersteund door herhaald testen van de bubble bewoners.

Bij beide vormen geldt de vraag hoe de praktische uitvoerbaarheid is qua stand van de gevalideerde testtechnologie en welke risico's voor de pandemiebestrijding er uit voortvloeien.

Overwegingen bij de uitvoering

Voor het invoeren van een *meerdaags testbewijs* geldt uiteraard de premisse dat burgers zich op voldoende plekken kunnen laten testen met betrouwbare tests en dat er ook een fraudebestendig testbewijs beschikbaar is. De schaarste aan testafnamepunten en testmaterialen verhindert op dit moment het generiek nationaal invoeren van een dergelijk testbewijs. Voor het terugkrijgen van het "normale" leven van voor Corona zouden de Nederlandse burgers zich om de vier dagen moeten kunnen laten testen met een betrouwbare test. We spreken dan over ruwweg 3,75 miljoen testen per dag voor een langere periode. Die testen zijn (nog) niet beschikbaar en ook de huidige afname infrastructuur kan een dergelijke vraag totaal nog niet aan. Alleen bij een grootschalige zelfafname thuis komt deze variant wellicht binnen bereik. Uitgaande van een maximale inzet van sneltesten op grote efficiënte teststraten spreken we over $375 \times 130 = 48.750$ fte testpersoneel per dag. We spreken dan over 75 XL teststraten (met een capaciteit van 5000 testen per dag) die 16 uur per etmaal open en bemest zijn. In werkelijkheid zal een flink deel van de testen bij mensen in instellingen of kwetsbare weinig mobiele mensen thuis moeten worden afgenomen.

Overigens zijn er in Nederland al ca 400 teststraten die echter veelal (veel) kleiner zijn en ook lang niet allemaal zijn op te schalen naar XL teststraat. De GGDen zullen naar verwachting een deel van de teststraten willen gebruiken voor de vaccinatiecampagne.

Gerichte toepassing voor specifieke doelgroepen of sectoren, zoals we al gaan doen bij inkomende reizigers, kan uiteraard wel, maar dat vergt politiek lastig te maken keuzen als we binnen het land testbewijzen mogelijk gaan maken voor bepaalde groepen (en anderen dus niet).

Voor *het bubble testen aan de poort* is de cruciale factor de snelheid van de (betrouwbare) test. De snelste op dit moment is de ademtest, die onder optimale omstandigheden binnen 3 minuten iemand getest kan hebben. Dat lijkt snel maar een vingeroefening voor het Goffertstadion laat zien wat dat betekent (dit voorbeeld is gekozen omdat er een Fieldlab experiment in januari 2021 is voorzien). De Goffert heeft plaats voor 12.500 personen en beschikt (voor zover ik heb kunnen zien op internet) over 10 toegangen tot de tribunes. Als de aantallen zich mooi gelijk verdelen is dat 1250 personen die door een poortje met ademtest moeten per wedstrijd. Dat is 1250×3 minuten is 3750 minuten werk per poortje ofwel een wachtrij van $3760 : 60 = 62$ uur. Dat zal zelfs voor de meest verstokte fan te veel zijn. Zelfs met 100 ademapparaten (als die al beschikbaar zijn) of met slechts 1250 toeschouwers is dit 6 uur werken voordat iedereen binnen de bubble is. Mijn wachtrij record met mijn kinderen op de Efteling was geloof ik drie uur. Om dit type toegangstesten voor realistische aantallen (qua evenement) mogelijk te maken moet je over testmethoden beschikken die eerder in seconden dan in minuten werken. Er zijn mensen die denken dat de Raman handheld spectrofotometer dat mogelijk gaat maken, maar dat is nog nergens vertoond in de wereld. De Raman kan dat wel voor (eenvoudige) chemische stoffen/moleculen en heel misschien straks ook voor corona.

Dus zal je ook voor grote events als voetbalwedstrijden en festivals terugvallen op het meerdaags geldige testbewijs, dat je laat scannen bij de poortjes.

Bottomline qua keuzen

Toegangstesten gaat dus alleen mogelijk worden, voor bepaalde groepen en/of situaties, denk aan restaurants, als we meerdaags geldige testbewijzen (zeg 48 uur geldigheid) gaan invoeren en toestaan. De voordelen van het weer mogelijk maken van restaurantbezoek moeten dan worden afgewogen tegen de mogelijke risico's van een besmettelijke burger met een negatief testbewijs, de vals negatieven.

Dat laatste risico wordt beheersbaar als we frequent testen (tenminste 1x per 4 dagen).

Bij bijvoorbeeld de blaastest is de kans op vals negatieven zeer gering. Je test al op mensen zonder klachten en daarbinnen zeef je bijna alle niet besmettelijken er sluitend uit.

Bij het ruim verdelen van de blaastest op veel testafnamepunten in de samenleving en ook een fijnmazige publieke infrastructuur zou je een 2 dagen geldig testbewijs kunnen overwegen.

Echter, als de bovengenoemde 3,75 miljoen Nederlanders per dag allemaal een blaastestbewijs zouden moeten/willen halen, dan heb je 18.750 blaastest apparaten nodig (die er 200 per dag kunnen doen). Als we eerder honderden of duizenden van de blaastest apparaten beschikbaar hebben zal je dus keuzes moeten blijven maken wie zich wel of niet mag laten testen.

De vraag is of deze Hercules inspanning in testafnamecapaciteit niet veel gericht en doelmatiger ingezet moet worden, ook voor de economie, in het gericht frequent testen van gebieden, settings en bedrijven waar de prevalentie hardnekkig hoog blijft. Je denkt dan aan bedrijven en instellingen waar mensen door de aard van het werk of de activiteiten contact moeilijk kunnen voorkomen.

Je komt dan dus eerder bij frequent gebiedstesten of frequent doelgroep testen uit dan bij toegangstesten.

Bij frequent testen zal de testbereidheid de bottle neck zijn en die is alleen hoog te houden bij een slimme combinatie van wortel en stok.

Gouda, 1 december 2020.